

МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ ТА ІНФОРМАЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ
УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ ДИЗАЙНУ І МИСТЕЦТВ
Кафедра теорії і історії мистецтв

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Перший проректор
з науково-педагогічної роботи

Марина ТОКАР
2021 року

РОБОЧА ПРОГРАМА

навчальної дисципліни
«ТЕОРІЯ МИСТЕЦТВ»

першого (бакалаврського) ступеня вищої освіти
за освітньо-професійною програмою «Мистецтвознавство»
за спеціальністю 023 «Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво,
реставрація»
галузі знань 02 Культура і мистецтво

Харків — 2021

Робоча програма навчальної дисципліни «Теорія мистецтв», для студентів першого (бакалаврського) ступеня вищої освіти за освітньо-професійною програмою «Мистецтвознавство»; галузь знань: 02 «Культура і мистецтво», спеціальність: 023 «Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація».

РОЗРОБНИКИ:

МЕЛЬНИЧУК Людмила, доцент кафедри теорії і історії мистецтв, кандидат мистецтвознавства

БОНДАРЕНКО Ірина, доцент кафедри теорії і історії мистецтв, кандидат архітектури

ОСАДЧА Олександр, викладач кафедри теорії і історії мистецтв, кандидат мистецтвознавства

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри теорії і історії мистецтв

Протокол № 13 від 30 квітня 2021 року

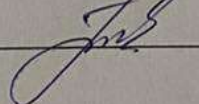
В.о. завідувачки кафедри Валентина СУШКО

УЗГОДЖЕНО:

Декан факультету

«Образотворче мистецтво» Володимир ШЕВЧЕНКО

Зав. навчального відділу ХДАДМ

 Галина ЖЕРНОКЛЬОВА

СХВАЛЕНО Методичною Радою ХДАДМ

Протокол № 10-05 від « 14 » травня 2021 року

© Мельничук Л. 2021 р.

© Бондаренко І. 2021 р.

© Осадча О. 2021 р.

АНОТАЦІЯ

до навчальної дисципліни «Теорія мистецтва»

На вивчення навчальної дисципліни «Теорія мистецтва» відводиться:

- осінній семестр 1 року навчання: 90 годин (35 год. аудиторної роботи – 25 лекційних і 20 семінарських занять і 45 год. самостійної роботи) для студентів денної форми навчання; 11 год. аудиторної роботи і 79 год. самостійної роботи для студентів заочної форми навчання / 3 кредита ECTS.

- весняний семестр 1 року навчання: 90 годин (45 год. аудиторної роботи – 25 лекційних і 20 семінарських занять і 45 год. самостійної роботи) для студентів денної форми навчання; 11 год. аудиторної роботи і 79 год. самостійної роботи для студентів заочної форми навчання / 3 кредита ECTS.

- осінній семестр 2 року навчання: 90 годин (45 год. аудиторної роботи – 25 лекційних і 20 семінарських занять і 45 год. самостійної роботи) для студентів денної форми навчання; 11 год. аудиторної роботи і 79 год. самостійної роботи для студентів заочної форми навчання / 3 кредита ECTS.

Лекції будуються з використанням різноманітного ілюстративного матеріалу.

THE SUMMARY

to the educational «Theory of Art»

The study of the discipline «Theory of Art» is given 90 hours (45 hours of classroom work – 24 lecture and 21 seminary classes and 45 hours of independent work) for full-time students; 11 years classroom and 79 hours. independent work for students in correspondence form of study / 3 credits ECTS.

Lectures are built using a variety of illustrative material. The lectures are based on using the different artwork.

Опис навчальної дисципліни (1 рік)

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, спеціалізація	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3	Галузь знань 02 Культура і мистецтво	Нормативна	
	Спеціальність 023 «Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація»		
Модуль – 1	Освітньо-професійна програма «Мистецтвознавство»	Рік підготовки	
Змістових модулів – 2		1-й	1-й
Індивідуальне науково-дослідне завдання		Семестр	
Загальна кількість годин – 90		1-2-й	1-2-й
		Лекції	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 3 самостійної роботи студента – 3	Перший рівень вищої освіти	25 год.	11 год.
		Практичні, семінарські	
		21 год.	год.
		Лабораторні	
		год.	год.
		Самостійна робота	
		45 год.	7 год.
		Індивідуальні завдання:	
		Всього: 90 год.	
		Вид контролю:	
	залік	залік	

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить (%):

для денної форми навчання – 50/50

для заочної форми навчання – 12/88

Опис навчальної дисципліни (1 рік)

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, спеціалізація	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3	Галузь знань 02 Культура і мистецтво	Нормативна	
	Спеціальність 023 «Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація»		
Модуль – 1	Освітньо-професійна програма «Мистецтвознавство»	Рік підготовки	
Змістових модулів – 2		2-й	2-й
Індивідуальне науково-дослідне завдання		Семестр	
Загальна кількість годин – 90		3-й	3-й
		Лекції	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 3 самостійної роботи студента – 3	Перший рівень вищої освіти	25 год.	11 год.
		Практичні, семінарські	
		21 год.	год.
		Лабораторні	
		год.	год.
		Самостійна робота	
		45 год.	7 год.
		Індивідуальні завдання:	
		Всього: 90 год.	
Вид контролю:			
	залік	залік	

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить (%):

для денної форми навчання – 50/50

для заочної форми навчання – 12/88

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни «Теорія мистецтв» є формування необхідної наукової бази та понятійного апарату; навичок образно-стилістичного аналізу, систематизації та класифікації художніх творів.

Основними завданнями вивчення дисципліни «Теорія мистецтв» є вивчення особливостей створення і розвитку художнього образу, мистецтвознавчий образно-стилістичний аналіз творів мистецтва, інтерпретація творів мистецтва, проблематика мистецтвознавства тощо.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

знати: принципи образно-стилістичного аналізу твору; принципи побудови аналізу творів сучасного мистецтва, творів декоративно-ужиткового мистецтва та дизайну; зміст головних понять, категорій та термінів

вміти: самостійно будувати структуру аналізу та використовувати різноманітні прийоми аналізу художнього та архітектрного твору; встановлювати зв'язки між архітектрно-художнім твором та іншими явищами культури; логічно, грамотно викладати отримані знання в письмовій та усній формах; аргументовано викладати власні спостереження; грамотно використовувати мистецтвознавчу термінологію; застосовувати знання з історії і теорії мистецтв, архітектури й мистецтвознавства у професійній діяльності, впроваджувати український та зарубіжний мистецький досвід.

мати навички: образно-стилістичного аналізу та інтерпретації творів архітектури, образотворчого мистецтва, декоративно-ужиткового мистецтва, фотомистецтва та дизайну на основі сучасної методології;

роботи з фаховою літературою, володіння фаховою термінологією, науково-аналітичним апаратом, методикою дослідження творів мистецтва.

Фахові компетентності спеціальності (ФК)

1. Здатність розв'язувати складні фахові завдання та практичні проблеми у галузі мистецтва із застосуванням певних теорій, методів, навичок і знань.

2. Розуміти природу, етапи творчого процесу в роботі митця, техніки і технології.

Програмні результати навчання (ПРН). На підставі набутих компетентностей випускник має демонструвати знання та навички з мистецької та освітньої діяльності:

1. Застосовувати знання з історії і теорії мистецтв і мистецтвознавства у професійній діяльності, впроваджувати український та зарубіжний мистецький досвід.

2. Володіти основами наукового дослідження (робота з бібліографією, аналіз творів мистецтва на основі сучасної методології, реферування, рецензування).

У ціннісно-мотиваційній сфері:

3. Трактувати різноманітні процеси мистецтва як відображення історичних, соціокультурних, економічних і технологічних етапів розвитку суспільства, розуміти сучасні філософські концепції та теоретичні проблеми розвитку мистецтва.

4. Володіти фаховою термінологією, теорією і методикою образотворчого мистецтва.

2. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. «Морфологія мистецтва»

Тема 1. «Поняття та функції мистецтва»

Мистецтво в системі культури: специфіка ролі та функції. Естетична, комунікативна, інформаційна, суггестивна, гедоністична, евристична, візіонерська та інші функції мистецтва. Мистецтво як інструмент соціальних змін. Роль мистецтва у вихованні особистості.

Тема 2. «Проблема класифікації мистецтв»

Види мистецтва та їх традиційна класифікація. Часові види мистецтва: музика, література. Просторові види мистецтва: архітектура, живопис, графіка, скульптура, декоративно-ужиткове мистецтво. Часово-просторові види мистецтва: кіномистецтво, танець. Специфіка класифікації сучасних арт-практик. Питання синтезу мистецтв.

Тема 3. «Автор як учасник творчого процесу в мистецтві»

Творчий процес як динамічна структура. Особистісні аспекти художньої творчості. Національна специфіка діяльності особистості в мистецтві (західно-східна дихотомія). Взаємодія етичного та естетичного начал мистецтва. Проблема свободи творчості в різні історичні епохи. Роль підсвідомого в художній творчості. Механізм асоціації. Основні етапи творчого процесу. Культура та право: «смерть автора», інтертекстуальність, цитата, пастиш, плагіат та авторське право.

Тема 4. «Мистецтво і суспільство»

Мистецтво в соціально-культурному житті суспільства. Теорії походження мистецтва. Поняття смаку. Масове та елітарне мистецтво. Кітч як форма масової культури.

Тема 5. «Виразальні засоби образотворчого мистецтва»

Базові складові мови образотворчого мистецтва: лінія, форма, фактура, простір, колір. Організація виразальних засобів: композиція, ритм, статика/динаміка, пропорція, масштаб, контраст, нюанс. Умовність та індивідуальність художньої мови. Стиль в мистецтві. Еклектика, стилізація та інтерпретація. Концепція автономії мистецтва.

Форма рубіжного контролю – виконання письмової контрольної роботи.

Змістовий модуль 2. «Мистецтвознавство в системі гуманітарних наук»

Тема 6 «Мистецтвознавство як галузь знань»

Предмет та задачі мистецтвознавства. Сучасна структура мистецтвознавчого знання: теорія мистецтва, історія мистецтва, художня критика, музеєзнавство, їх функціональні та методологічні відмінності. Міждисциплінарні зв'язки мистецтвознавства з філософією, естетикою, психологією, соціологією.

Тема 7 «Становлення мистецтвознавства як наукової галузі»

Історія розвитку уявлень про мистецтво та задачі його вивчення. Дослідження мистецтва в епоху античності, Середньовіччя, Ренесансу та Нового Часу. Формування методологічного інструментарію мистецтвознавства у XIX-XX ст.

Тема 8 «Художня критика»

Художня критика, її функції, форми та задачі. Особливості історичного формування. Оціночно-суб'єктивна природа критики. Проблема критеріїв та об'єктивності художньо-критичної діяльності. Художня критика як регулятор художнього життя та цінностей сучасного суспільства.

Форма рубіжного контролю – письмова модульна контрольна робота.

Форма підсумкового контролю успішності навчання – залік

Змістовий модуль 3. «Художній образ і твір мистецтва»

Тема 9. «Створення і сприйняття художнього образу. Інтерпретація твору»

Створення художнього образу як процес творчості. Художній образ і твір мистецтва. Образно-змістовна структура твору. Об'єктивні та суб'єктивні фактори образності. Інтерпретація твору. Художній образ в авторській інтерпретації, у сприйнятті сучасників і нащадків. Художня критика.

Тема 10. «Художній твір в мистецькому контексті»

Художній образ світу і художня картина світу. Жанрова типологія мистецтва. Художній стиль, напрямок, течія. Національна школа. Художній метод. Творча манера, почерк. Новаторство, традиція в мистецтві.

Тема 11. «Художній твір в соціокультурному контексті»

Мистецтво і природний простір. Час. Митець і публіка. Сприйняття художнього образу як процес сотворчості (враження, вербалізація враження). Зображення і глядач. Раціональний аналіз та емоційне сприйняття. Як працювати з твором мистецтва.

Форма рубіжного контролю –письмова модульна контрольна робота.

Змістовий модуль 4. «Структурні елементи стилістичного аналізу твору»

Тема 12. «Художній твір. Види аналізу. Опис твору».

Методи і способи аналізу творів мистецтва. Культурно-історичний, формально-стилістичний, іконографічний методи, знавецтво в мистецтвознавстві. Г. Вольфлін про стиль та основні поняття в мистецтві.

Фрідлендер про метод знавцтва. Варбурзька школа. Е. Панофський про іконологію та іконографію.

Принципи та прийоми опису мистецького твору. Галузі застосування опису (музейна документація, експертиза і т.ін.). Структура опису в музейній документації (Каталоги. Інвентарні книги, інвентарні картки. Уніфіковані паспорти, наукові картки). Каталожні дані.

Приклади опису в мистецтвознавчій літературі.

Тема 13. «Формальний аналіз. Композиція. Ритм. Перспектива».

Форма-функція-образ. Формат. Регулярне поле. Візуальне сприйняття об'ємної форми: засоби визначення „верху” та „низу”. Композиційна схема. Принципи розташування елементів зображення у просторі.

Симетрія. Ритм і зміст. Перспектива – простір. Види перспективи. Рух – атрибут простору та форми. Статика, динаміка. Просторова вісь. Лінія горизонту. Просторові концепції. Приклади аналізу в мистецтвознавчій літературі. Порівняльний аналіз.

Тема 14. «Рисунок. Колорит»

Рисунок – форма. Види контурів. Пропорція. Світло і тінь. Аналіз освітлення у творі мистецтва. Мова колориту. Колір, тон, теплі та холодні кольори. Символіка кольорів в мистецтві. Домінанта кольору в картині. Контраст. Вплив світла і тіні на колір предмету. Прийоми аналізу колористичної гами.

Способи з'єднання фарб. Основні форми живописного мазка. Аналіз фактури живописного твору. Приклади аналізу в мистецтвознавчій літературі. Порівняльний аналіз.

Тема 15. «Сюжет, тема, ідея художнього твору»

Цілісне сприйняття художнього образу. Композиція твору. Об'єкт, предмет зображення. Мова мистецтва та сюжет, тема, ідея. Композиційний центр. Приклади аналізу в мистецтвознавчій літературі. Порівняльний аналіз.

Форма рубіжного контролю –письмова модульна контрольна робота.

Форма підсумкового контролю успішності навчання – залік

Змістовий модуль 5. «Аналіз творів образотворчого мистецтва».

Тема 16. «Аналіз графічного твору»

Особливості графічних засобів вираження. Їхня схожість та відмінність від творів живопису. Графічні техніки та матеріали. Оригінальна графіка. Малюнок як основа графічного мистецтва. Пастель. Акварель. Друкарська графіка. Книжкова графіка. Ілюстрації. Естамп. Плакат.

Тема 17. «Аналіз скульптурного твору».

Ідейно-образна функція скульптури. Співвідношення скульптури та конкретного архітектурного чи природного простору. Особливості тематичного репертуару скульптури.

Специфіка аналізу образу скульптурного твору. Скульптурні матеріали та їхній зв'язок з пластичною структурою, напрямом та змістом пластичної форми. Засоби обробки пластичної форми та їх значення в мистецтві скульптури. Принципові особливості скульптурної техніки (ліплення, ваяння, відливка, чеканка).

Основні різновиди круглої скульптури. Різновиди рельєфу. Пластика малих форм.

Форма рубіжного контролю –письмова модульна контрольна робота.

Форма підсумкового контролю успішності навчання – залік

Змістовий модуль 6. «Аналіз сучасних медійних мистецтв»

Тема 18. «Підходи до мистецтвознавчого дослідження художньої фотографії»

Фотомистецтво у системі сучасної сфери гуманітарних знань із питань мистецтва, до якої входять семіотика й соціологія, теорії інформації та масових комунікацій. Світлопис як первинне мистецтво високих технологій із його невід’ємними складовими технічного й рукотворного, масового й унікального. Особливості фотографічної мови: вибір точки зйомки, кадрування, ракурс тощо.

Тема 19. «Прийоми аналізу дизайн- та арт-проектів»

Дизайн як феномен культури. Специфіка дизайну, основні поняття та визначення. Дизайн як медіа сучасного мистецтва. Концепція. Функція, форма, образ. Матеріал. Види дизайну та їх специфіка. Проектна дільність як основа дизайнерського мислення. Структура та прийоми аналізу об’єктів графічного, предметного та середовищного дизайну.

Тема 20. «Специфіка сучасних арт-практик»

Поняття автономії мистецтва і розвиток художніх практик ХХ-ХХІ ст. Нові формати сучасних арт-практик та передумови їх виникнення: інсталяції, акції, медіамистецтво. Редімейд та апропрійовані об’єкти в творчості авторів історичного авангарду та художників межі ХХ-ХХІ ст. Категорії часу, простору та тілесності як інструмент в практиках сучасних митців (енвайроменти, акції, перформанси, хеппенінги). Відеоарт як новітнє медіамистецтво. Інституціоналізація сучасного мистецтва: фігура куратора та її роль у сучасному художньому процесі. Концепція «білого кубу». Хвилі інституційної критики.

Форма рубіжного контролю – письмова модульна контрольна робота.

Форма підсумкового контролю успішності навчання – залік

РОЗДІЛ «ОСНОВИ АРХІТЕКТУРНОЇ КОМПОЗИЦІЇ»

Змістовий модуль 1. Головні положення архітектурної композиції.

Ордер в архітектурній композиції

Тема 1 Загальне поняття про архітектурну композицію. Категорії просторової форми: простір, об'єм, площина. Організація внутрішнього простору споруди

Термінологічний апарат. Розуміння категорії «гармонія форми». Види архітектурної композиції.

Тема 2. Ордер та ордерні композиції в архітектурі. Поняття про тектоніку.

Визначення ордеру. Види ордерних композицій. Ордер у грецькій та римській архітектурі.

Змістовий модуль 2. Засоби гармонізації архітектурної форми

Тема 1. Головні властивості просторових форм. Симетрія та асиметрія, контраст та нюанс в композиції.

Єдність та підпорядкованість форм в архітектурній композиції. Термінологія. Види симетрії, що застосовуються в архітектурній композиції. Контраст – як засіб посилення виразності в композиції.

Тема 2. Поняття про метро-ритмічні відносини в архітектурній композиції. Колір в архітектурній композиції. Фактура та текстура матеріалу.

Визначення ритму та метру в композиції. Ритм простий та складний. Засоби організації статичної та динамічної архітектурної форми.

Тема 3. Пропорції в архітектурній композиції. Види пропорційних відносин.

Пропорції як засіб упорядкування та встановлення закономірних взаємозв'язків між усіма частинами споруди. Види пропорційної організації архітектурної форми (золотий перетин, ряди Фібоначчі)

Форма підсумкового контролю успішності навчання – залік.

3. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин							
	денна форма				Заочна форма			
	усьог о	у тому числі			усьог о	у тому числі		
		л	п	с.р		л	п	с.р
Змістовий модуль 1.								
Тема 1. «Поняття та функції мистецтва»	12	4	2	6	1,5	1		0,5
Тема 2. «Проблема класифікації мистецтв»	8	2	2	4	1,5	1		0,5
Тема 3. «Автор як учасник творчого процесу в мистецтві»	10	3	2	5	1,5	1		0,5
Тема 4. «Тема 4. «Мистецтво і суспільство»	12	4	2	6	1,5	1		0,5
Тема 5. «Виразальні засоби образотворчого мистецтва»	16	4	4	8	1,5	1		0,5
Разом за змістовим модулем 1	46	13	10	23	7,5	5		2,5
Змістовий модуль 2.								
Тема 6. «Мистецтвознавство як галузь знань»	16	4	4	8	1,5	1		0,5
Тема 7 «Становлення мистецтвознавства як наукової галузі»	16	4	4	8	1,5	1		0,5
Тема 8 «Художня критика»	8	2	2	4	1,5	1		0,5

Разом за змістовим модулем 2	44	10	10	24	3,5	3		1,5
Змістовий модуль 3 «Художній образ і твір мистецтва»								
Тема 9. «Створення і сприйняття художнього образу. Інтерпретація твору»	17	6	3	8	17	2		15
Тема 10. «Художній твір в мистецькому контексті»	14	3	3	8	14	1		13
Тема 11. «Художній твір в соціокультурному контексті»	14	3	3	8	14	2		12
Разом за змістовим модулем 3	45	12	9	24	45	5		40
Змістовий модуль 4.								
Тема 12. «Художній твір. Види аналізу. Опис твору»	10	3	3	4	10	1		9
Тема 13. «Формальний аналіз. Композиція. Ритм. Перспектива»	12	3	3	6	12	2		10
Тема 14. «Рисунок. Колорит»	12	3	3	6	12	2		10
Тема 15. «Сюжет, тема, ідея художнього твору»	11	3	3	5	11	1		10
Разом за змістовим модулем 4	45	12	12	21	45	6		39
Змістовий модуль 5.								
Тема 16. «Аналіз графічного твору»	15	3	3	9	18	2		16
Тема 17. «Аналіз скульптурного твору»	15	3	3	9	18	2		16
Разом за змістовим модулем 5	30	6	6	18	36	4		32

Змістовий модуль 6.								
Тема 18. «Підходи до мистецтвознавчого дослідження художньої фотографії»	21	6	6	9	17	2		15
Тема 19. «Прийоми аналізу дизайн- та арт-проектів»	21	6	6	9	17	2		15
Тема 20. «Специфіка сучасних арт-практик»	18	7	2	9	20	3		17
Разом за змістовим модулем 6	60	19	14	27	54	7		47
Розділ «Основи архітектурної композиції»								
Змістовий модуль 1 Головні положення архітектурної композиції. Ордер в архітектурній композиції								
Тема.1 Загальне поняття про архітектурну композицію. Категорії просторової форми: простір, об'єм, площина. Організація внутрішнього простору споруди	4	2		2				
Тема 2. Ордер та ордерні композиції в архітектурі. Поняття про тектоніку	9	2	2	5				
Разом за змістовим модулем 1	13	4	2	7				
Змістовий модуль 2. Засоби гармонізації архітектурної форми								
Тема 1. Головні властивості просторових форм. Симетрія та асиметрія, контраст та нюанс в композиції.	5	2		3	2	1		1
Тема 2. Поняття про метро-ритмічні відносини в архітектурній	5	2		3	2	1		1

композиції. Колір в архітектурній композиції. Фактура та текстура матеріалу.								
Тема 3. Пропорції в архітектурній композиції. Види пропорційних відносин.	12	2	3	7	2	1		1
Разом за змістовим модулем 2	22	6	3	13	6	3		3

5. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Функції мистецтва та його роль в суспільстві	1
2	Види мистецтва та їх класифікація	2
3	Структура та динаміка творчого процесу. Етика та естетика мистецтва	2
4	Теорії походження мистецтва	2
5	Базові елементи мови образотворчого мистецтва	2
6	Мистецтвознавство як наука	2
7	Історичний розвиток методів мистецтвознавства	2
8	Художня критика: мета, функції, специфіка	2
9	Мистецтвознавчі джерела до курсу. Як вивчати твір мистецтва	3
10	Мистецький твір. Каталожні дані. Опис твору	3
11	Аналіз художнього образу. Евристичні питання	3
12	Аналіз живописного твору. Композиція. Ритм. Перспектива	3
13	Аналіз живописного твору. Рисунок. Колорит	3

14	Цілісне сприйняття художнього образу. Сюжет, тема, ідея художнього твору	3
15	Порівняльний аналіз творів мистецтва.	3
16	Аналіз графічного твору	3
17	Аналіз скульптурного твору	3
18	Головні положення архітектурної композиції. Ордер та його роль в архітектурній композиції	2
19	Аналіз застосування засобів гармонізації на прикладі архітектурних об'єктів	3
20	Види та техніка створення фотографій	3
21	Теоретичні підходи до дослідження фотографії	3
22	Дизайн як феномен культури	3
23	Види дизайну та специфіка проектної діяльності в них	3
24	Нові формати сучасних арт-практик та передумови їх виникнення: інсталяції, акції, медіамистецтво	2

6. Методи контролю

Самостійна робота, тестування, усне опитування, конспектування мистецтвознавчих джерел, виконання письмових завдань, модульна контрольна робота.

7. Розподіл балів, які отримують студенти

ЗАЛІК

Тема	Бали	Сума
Змістовий модуль 1		
T1	15	60
T2	10	
T3	10	
T4	15	
T5	10	
Змістовий модуль 2		
T6	15	40
T7	15	

T8	10	
Змістовий модуль 3		
T9	10	40
T10	10	
T11	10	
T12	10	
Змістовий модуль 4		
T13	20	60
T14	20	
T15	20	
Змістовий модуль 5		
T16	20	40
T17	20	
Змістовий модуль 6		
T18	20	60
T19	20	
T20	20	

T1, T2 ... T9 – теми змістових модулів.

Заохочувальні бали надаються за:

- участь у студентських конференціях, олімпіадах (5 балів);
- публікації у наукових виданнях (5 балів).

– Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
90-100	A	Відмінно
82-89	B	Добре
75-81	C	
67-74	D	
60-66	E	Задовільно
35-59	FX	Незадовільно з можливістю повторного складання
1-34	F	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Критерії оцінки знань та умінь студентів

90–100 балів («відмінно» за національною шкалою, **A** — за шкалою ECTS) може отримати студент, який в повному обсязі опанував матеріал курсу, творчо підійшов до виконання завдань, логічно побудував і професійно виконав усі завдання, надав додаткові варіанти за відповідними темами, крім того, брав участь в олімпіадах та у всеукраїнських та міжнародних наукових конференціях з мистецтва або дизайну.

82–89 балів («добре» за національною шкалою, **B** — за шкалою ECTS) отримує студент, який добре опанував матеріал курсу, вчасно та якісно справився з усіма поставленими завданнями, творчо підійшов до виконання цих завдань, але при цьому зробив декілька незначних помилок.

75–81 балів («добре» за національною шкалою, **C** — за шкалою ECTS) отримує студент, який в цілому добре опанував матеріал курсу, вчасно та якісно справився з більшістю поставлених завдань, достатньо творчо підійшов до виконання цих завдань, але при цьому виконана робота мала значні недоліки.

64–74 бали («задовільно» за національною шкалою, **D** — за шкалою ECTS) отримує студент, який не в повному обсязі опанував матеріал курсу, справився з переважною більшістю поставлених завдань або виконав усі завдання на недостатньо професійному рівні, при цьому виконана робота мала значні недоліки (неохайність та запізнення з виконанням, відсутність творчого підходу тощо).

60–63 балів («задовільно» за національною шкалою, **E** — за шкалою ECTS) отримує студент, який в недостатньому обсязі опанував матеріал курсу, справився з основними з поставлених завдань, але при цьому виконана робота має багато значних недоліків (неохайність виконання, відсутність творчого підходу, невчасна подача виконаної роботи тощо).

35–59 балів («незадовільно» за національною шкалою, **FX** — за шкалою ECTS) отримує студент, який не впорався із головними задачами дисципліни, тобто не опанував більшість тем курсу, не відвідував заняття без поважних причин, допустив значну кількість суттєвих помилок при виконанні завдань. Про відсутність належних знань. У цьому випадку для отримання оцінки потрібна значна додаткова робота по виконанню усіх завдань відповідно програми курсу і повторна перездача.

1–34 балів («незадовільно» за національною шкалою, **F** — за шкалою ECTS) отримує студент, який не володіє знаннями з усіх модулів курсу, не виконав програми курсу і, відповідно, не впорався з поточними перевітками та не склав диференційного заліку. В цьому випадку передбачений обов'язковий повторний курс навчання.

11. Список основної та додаткової літератури з дисципліни

Методичне забезпечення

1. Анализ и интерпретация произведения искусства: уч. пособие / Н.А. Яковлева, Е.Б. Мозговая и др. – М., 2005.

9. Рекомендована література

Базова

1. Алпатов М.В. Композиция в живописи. Исторический очерк. – М.–Л., 1940.
2. Аркин Д.Е. Образы скульптуры. – М., 1961.
3. Арнхейм Р. Искусство и визуальное восприятие. – М., 1974.
4. Базен Ж. История истории искусств: от Вазари до наших дней. – М., 1994.
5. Барышников А.П. Перспектива. – М., 1975.
6. Бергер Дж. Искусство видеть / пер. с англ. – СПб., 2012.
7. Вельфлин Г. Основные понятия истории искусств – СПб., 1994.
8. Виппер Б.Р. Введение в историческое изучение искусства. – М., 1985.
9. Волков И.Ф. Творческие методы и художественные системы. – М., 1989.
10. Волков Н.Н. Цвет в живописи. – М., 1984.
11. Волков Н.Н. Композиция в живописи. – М., 1977.
12. Горанов К. Художественный образ и его историческая жизнь. – М., 1970.
13. Гризова И.А. Художественный образ как система. – Одесса, 1970.
14. Даниленко В.Я. Дизайн. –Х., 2003.

15. Даниэль С.М. Искусство видеть. – Л., 1990.
16. Зись А.Я. Виды искусства. – М., 1979.
17. Ильина Т.В. Введение в искусствознание. – М., 2003.
18. Кандинский В.В. Точка и линия на плоскости. – СПб., 2004.
19. Композиційні та геометричні аспекти художнього формотворення [Текст] / М. Яковлев // Мистецтвознавство України : зб. наук. праць / . — К. : СПД Пугачов О.В., 2007. — С. 265-274.
20. Мочалов Л.В. Пространство мира и пространство картины. Очерки о языке живописи. – М., 1983.
21. Панофский Э. Перспектива как символическая форма. – М., 2001.
22. Панофский Э. Этюды по иконологии. – М., 2009.
23. Раушенбах Б.В. Пространственные построения в живописи: Очерк основных методов. – М., 1980.
24. Раушенбах Б.В. Системы перспективы в изобразительном искусстве. – М., 1986.
25. Ренессанс. Барокко. Классицизм. Проблема стилей в западноевропейском искусстве 15-18 веков – М., 1966.
26. Тиц А.А. Основы архитектурной композиции и проектирования. "Вища школа", 1976
27. Фаворский В.А. О композиции. – М., 1933.
28. Фридендер М. Об искусстве и знаточестве / пер. с нем. – СПб., 2013.
29. Франсис Д.К. Чинь Архитектура. Форма, пространство, композиция. – Москва, АСТ Астрель, 2005. – 399 с. Ил
30. Яковлев М. І. Композиція + геометрія / Микола Іванович Яковлев. – Київ: Каравела, 2007. – 240 с.

Допоміжна

1. Алпатов М.В. Этюды по истории западноевропейского искусства. – М.– Л., 1939.
2. Арсланов В.Г. Западное искусствознание XX века. – М., 2005.

3. Асеев Ю. С. Стили в архитектуре Украины. – К.: Будівельник, 1989. – 103 с., ил.
4. Афасижев М.Н. Изобразительное искусство и наука. – М., 2002.
5. Бабушкин. С. Пространство и время художественного образа. – Л., 1971.
6. Баксендолл М. Узоры интенции. Об историческом толковании картин. – М., 2003.
7. Беда Г.В. О законе пропорциональных отношений в живописи. – М., 1960.
8. Беда Г.В. Тональные и цветовые отношения в живописи. – М., 1964.
9. Беда Г.В. Цветовые отношения и колорит. – Краснодар, 1967.
10. Білецький П.О. Мова образотворчих мистецтв. – К., 1973.
11. Вейль Г. Симметрия. – М., 1968.
12. Вейль Г. Узоры симметрии. – М., 1980.
13. Вельфлин Г. Истолкование искусства. – М., 1915.
14. Вельфлин Г. Ренессанс и барокко. – М., 1913.
15. Вельфлин Г. Классическое искусство. – М., 1912.
16. Вергилес Н.Ю., Зинченко В.Л. Формирование зрительного образа. – М., 1970.
17. Вибер Ж. Живопись и ее средства. – М., 1961.
18. Визер В.В. Живописная грамота. Основы искусства изображения. – СПб., 2006.
19. Визер В.В. Живописная грамота. Система цвета в изобразительном искусстве. – СПб., 2007.
20. Виппер Б.Р. Статьи об искусстве. – М., 1985.
21. Воронова О. Искусство скульптуры. – М., 1981.
22. Габричевский А.Г. Морфология искусства. – М., 2002.
23. Гадамер Г. Актуальность прекрасного. – М., 1991.
24. Гращенков В.Н. История и историки искусства. – М., 2005 .
25. Даниэль С.М. Картина классической эпохи. – Л., 1986.

26. Елатомцева И.М. Теоретическое основание изобразительного искусства: структурные категории, виды, жанры. – Минск, 2007.
27. Ермонская В.В. Что такое скульптура. – М., 1977.
28. Жегин П.Ф. Язык живописного произведения. – М., 1970.
29. Каган М. Морфология искусства. – Л., 1972.
30. Капр А. Эстетика искусства шрифта. – М., 1979.
31. Кожин В. Виды искусства. – М., 1960.
32. Костин В.И. Что такое художественный образ. – М., 1962.
33. Мастера искусства об искусстве. Избранные отрывки из писем, дневников, речей и трактатов: в 7 т. – М., 1965–1970.
34. Недошивин Г.А. Теоретические проблемы современного изобразительного искусства. – М., 1972.
35. Панофский Э. Ренессанс и «ренессансы» в искусстве Запада. – М., 2006.
36. Паранюшкин Р., Хандова Г. Цветоведение для художников. Колористика: уч. пособие. – Ростов-на-Дону, 2007.
37. Победин В.А. Знаки в графическом дизайне. – Х., 2001.
38. Проблема пространства: сб. ст. – М., 1989.
39. Раушенбах Б.В. Геометрия картины и зрительное восприятие. – М., 1994.
40. Романов Н.И. Искусство графики и гравюры. – М., 1923.
41. Рубцов Н.М. Иконология: история, теория, практика. – М., 1987.
42. Соловьева Б.А. Искусство рисунка. – М., 1989.
43. Сурина М.О. Цвет и символ в искусстве, дизайне и архитектуре. – М., 2006.
44. Фаворский В.А. Об искусстве, о книге, о гравюре. – М., 1986.
45. Флоренский П.А. Анализ пространственности в художественно-изобразительных произведениях // Декоративное искусство СССР. – 1982.
46. Фридендер М. Знаток искусства / пер. с нем. – М., 1923.
47. Цойнгер Т. Учение о цвете. – М., 1971.

48. Шашков Ю. П. Живопись и ее средства: уч. пособие. – М., 2006.
49. Шмидт И.М. Беседы о скульптуре. – М., 1963.

Тезаурус навчальної дисципліни «Теорія мистецтв»

Аналіз твору	Рефлекс
Атрибуція	Рисунок
Види мистецтва	Ритм
Графіка	Світлотінь
Грунт	Станковий живопис
Жанри мистецтва	Стиль
Живопис	Сюжет
Іконографія	Тема
Інтерпретація	Тенебрізм
Колорит	Техніка
Композиція	Технологія
Матеріал	Тон
Місцезнаходження твору	Фактура
Написи	Фарби
Опис твору	Формат
Перспектива	Художній образ
Підписи	Художня мова
Пленер	Ескіз
Реставрація	Етюд